

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından Anayasanın 98. Meclis İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Doç. Dr. Selin Sayek Böke

İzmir Milletvekili

S. Sayek Böke

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası yaşanan tüm olumsuz sonuçlara ek olarak uzun zamandır her iki ülkede iş yapan şirketlerimiz ve çalışanlarıyla ilgili endişeler en üst seviyeye çıkmıştır. Türkiye'nin her iki ülke ile olan toplam yıllık 40 milyar doları aşan ticaret hacmi **Nakliye, Turizm, Enerji, İnşaat, Tekstil, Hazır Giyim, Mücevher ve Gıda** gibi sektörleri oldukça yakından ilgilendirmektedir. Bölgede giderek artan çatışma ortamı bölgede yatırım ve üretim yapmış olan iş dünyamız için büyük bir belirsizlik sürecini başlatmış durumdadır. Bölgenin içinde bulunduğu durum Türkiye'nin bu bölgelerdeki ticari faaliyetini riske atarken, bölgede iş yapan şirketlerimiz ve çalışanları için de büyük bir ekonomik yıkım riski taşımaktadır.

Yaklaşık 7,5 milyar dolarlık ticaretimiz olan Ukrayna'da 700'ü aşkın firmamız gıdadan inşaata, kozmetikten iş makinelerine kadar en az 10 sektörde pazarın liderleri arasında bulunmaktadır. Bu şirketler şu anda faaliyetlerini durdurmuş, çok sayıda mağaza da kapısına kilit vurmaya zorunda kalmıştır. Bölgede iş yapan şirketlerimiz kendilerini bir anda bir kaosu ortasında bulduklarını ve önemli bir ticari kayıp yaşadıklarını söylemektedirler.

Yüzlerce firmamızın ise 10 milyar dolardan fazla yatırımı bulunan Rusya'da, sadece inşaat sektöründe yaklaşık 21 milyar dolar değerinde 150 projesi devam etmektedir. Yaşanan gelişmeler nedeniyle Rusya'da iş yapan firmalarımız da benzer bir şekilde işlerini durdurmak zorunda kaldıklarını, üstelik Rusya'ya dönük ekonomik yaptırımlar nedeniyle ödeme alamadıklarını, işletmeleriyle ilgili tüm kararları askıya aldıklarını, kredi geri ödemelerini yapamadıklarını ve çalışanlarını evlerine yolladıklarını belirtmektedirler.

Öte yandan firmalarımızın mallarını taşıyan yüzlerce TIR, günlerce bölgede mahsur kalmış, çok sayıda firmanın ürün teslimini yapamamış durumda beklemektedir. Ayrıca Türkiye'de doldurulmuş bekleyen TIR'ların da diğer ülkelere geçiş yapamadıkları belirtilmektedir.

Türk şirketleri, yüzlerce çalışanıyla birlikte, göz göre göre gelen bu uluslararası kriz ortamında kendi kaderleriyle baş başa kalmış durumdadırlar. Şirketler ve bu şirketlerin yüzlerce çalışanı hala iktidardan bir kriz yol haritası beklemektedirler.

Vatandaşlık sözleşmesiyle vatandaş ile devlet arasında kurulabilecek en sağlam ilişki "güven"dir. Vatandaşının devletine duyduğu güveni sağlamak ve korumak devleti yönetme yükümlülüğünü üstlenmiş iktidarların sorumluluğudur. Dünyanın neresinde olursa olsun, yaşadığı zorluklarda devletine güvenen vatandaş, kimsesiz olmadığını bilir. Güçlü devlet olmanın koşulu da budur.

Bu bağlamda;

- 1- Her iki ülkede ticari faaliyet yürüten şirketlerimiz ve çalışanlarıyla ilgili son bilgilerden haberdar mısınız? Kaç şirketimiz olumsuz gelişmelerden doğrudan ve dolaylı etkilenmektedir? Bu şirketlerin çalışan sayıları nedir? Çalışanların, girişimcilerin ve ekonomik yatırımlarımızın güvenliği konusunda ihtiyaçları tespit etmek yönünde hangi somut adımları attınız?
- 2- Bakanlığınızın ve iktidarınızın, söz konusu yüzlerce şirket, milyarlarca dolarlık yatırım ve yüzlerce çalışan açısından bir ekonomik yıkım yaşanmaması için gerekli yol haritası, önlem hazırlığı ve girişimi var mıdır? Yoksa neden? Varsa bunu kamuoyu ve taraflarla ne zaman paylaşacaksınız ve bu yol haritasının detayları nelerdir?
- 3- Bölgede uzun sürede gelişen krizin ve çatışma ortamının tırmadığı dönemde, olasılıklara göre tüm dünyanın öngörü ve hazırlık içinde olduğu böyle bir durumda iktidarınız ve Bakanlığınız bugün ortaya çıkan savaş koşullarına dönük nasıl bir hazırlık yapmıştır? Bu hazırlığın detayları nelerdir? Yapmadı ise, neden bir hazırlık yapmamıştır?
- 4- Bugün, geç de olsa, tüm tarafları ve süreçten etkilenen grupları dahil edecek ve sorunlarına çare üretecek şekilde bir Kriz Masası oluşturduğunuz mu? Oluşturduysanız bunu neden etkin şekilde kullanmıyor ve taraflarla paylaşmıyorsunuz? Oluşturmadıysanız neden sadece izlemekle yetiniyorsunuz?
- 5- Dışişleri Bakanlığı ile Bakanlığınız koordineli bir çalışma yürütmektedir midir? Yürütmekte ise, bu koordinasyon çalışmaları nasıl ilerlemektedir ve hangi sonuçlar ortaya çıkmaktadır?
- 6- Tarım ve Orman Bakanlığı ile koordineli bir çalışma yürütmektedir midir? Yürütmekte ise, bu koordinasyon çalışmaları nasıl ilerlemektedir ve hangi sonuçlar ortaya çıkmaktadır?
- 7- Turizm ve Kültür Bakanlığı ile koordineli bir çalışma yürütmektedir midir? Yürütmekte ise, bu koordinasyon çalışmaları nasıl ilerlemektedir ve hangi sonuçlar ortaya çıkmaktadır?